

Statsrevisorernes afgivelsesbemærkning

Statsrevisorernes beretninger til Folketinget i beretningsåret 2010

I Folketingsåret 2010-11 afgav Statsrevisorerne 16 beretninger, som vedrørte beretningsåret 2010:

Beretning 1/2010 om effekten af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere
Beretning 2/2010 om sygehusenes økonomi 2009
Beretning 3/2010 om betaling til medlemmer af statslige kollegiale organer - afsluttet
Beretning 4/2010 om elektroniske patientjournaler på sygehusene
Beretning 5/2010 om modkøb ved køb af forsvarsmateriel hos udenlandske leverandører
Beretning 6/2010 om ministres og kommissionsmedlemmers rejser - afsluttet
Beretning 7/2010 om satsningen på ph.d.-uddannelser
Beretning 8/2010 om forsvarrets økonomistyring
Beretning 9/2010 om rejsekortprojektet
Beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet
Beretning 11/2010 om DRG-systemet
Beretning 12/2010 om Kystbanen
Beretning 13/2010 om SKATs indsatsstrategi (II)
Beretning 14/2010 om statens overførsler til kommuner og regioner i 2010 - afsluttet
Beretning 15/2010 om revisionen af EU-midler i Danmark i 2010 - afsluttet
Beretning 16/2010 om revisionen af statsregnskabet for 2010 - afsluttet

Det fremgår af ovenstående, at 5 ud af 16 beretninger vedrørende beretningsåret 2010 er afsluttet i Endelig betænkning 2010. 3 af de afsluttede beretninger indeholder dog sager, som vil blive fulgt i de årligt tilbagevendende beretninger, jf. beretning 14-16/2010.

Sager i Endelig betænkning 2010 som Statsrevisorerne gør Folketinget opmærksom på

Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve følgende sager pga. deres kritiske og/ eller principielle karakter:

Beretning 1/2010 om effekten af aktivering af ikke-markedsparate kontanthjælpsmodtagere adskilte sig fra tidligere effektberetninger, fordi Rigsrevisionen havde samarbejdet med en uafhængig forskningsinstitution (AKF) om undersøgelsen. Statsrevisorerne fandt, at der var tale om en meget interessant undersøgelse, hvis konklusioner

var beklagelige, men velunderbyggede. Beskæftigelsesministeriet blev derfor kritiseret for ikke at have dokumenteret, at aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate virkede efter hensigten. Beskæftigelsesministerens svar til Endelig betænkning anfægtede undersøgelsens klare indikation af manglende effekt og satte spørgsmålstejn ved undersøgelsen - til trods for at Beskæftigelsesministeriet tidligere havde vurderet, at metoden var solid.

Statsrevisorerne fandt, at der ikke var grundlag for at betvivle beretningens meget klare konklusion om, at der ikke har været effekt af aktiveringsindsatsen i det tidsrum og for den gruppe af kontanthjælpsmodtagere, som effektundersøgelsen omfatter. Statsrevisorerne anbefalede derfor beskæftigelsesministeren, at beretningens konklusion blev anvendt fremadrettet i arbejdet med at gøre aktiveringen af ikke-arbejdsmarkedspa-

rate kontanthjælpsmodtagere mere målrettet og med større effekt.

Beretning 8/2010 om forsvarets økonomistyring var bl.a. en opfølgning på beretning 3/2005 om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet De Mars. Forsvarets økonomistyring har i en længere årrække været præget af væsentlige mangler og udfordringer i forhold til styring af aktiviteter, ressourcer og omkostninger. Den nye beretning om forsvarets økonomistyring viste, at der fortsat var store mangler i forsvarets økonomistyring. Derfor påtalte Statsrevisorerne, at Forsvarsministeriets departement ikke havde udfyldt sin rolle som overordnet ansvarlig for kvalitetssikring og kontrol i forhold forsvarets økonomiske styring. Statsrevisorerne gjorde samtidig Folketinget opmærksom på, at forsvarets problemer med økonomistyringen var så væsentlige, at det kunne svække grundlaget for Folketingets prioriteringer og beslutninger om opgaver, aktiviteter og resurser i forsvaret. Forsvarsministeren har taget langt de fleste af beretningens konklusioner og anbefalinger til efterretning. Ministeren har igangsat en række opfølgende initiativer, som det vil tage en længere årrække at gennemføre. Statsrevisorerne vil nøje følge arbejdet med at styrke forsvarets økonomistyring.

Beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet belyste et område, som var væsentligt både samfundsmæssigt og økonomisk. Beretningen fulgte bl.a. op på 2 væsentlige forhold fra beretning nr. 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring: dels anvendelsen af handleplaner og dels Kriminalforsorgens vurdering af, om initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet har effekt. Justitsministeren har erklæret sig enig i behovet for at styrke den forebyggende indsats. Det fremgår af ministerens redegørelse til beretningen, at der er taget en lang række initiativer til at forbedre og målrette handleplanarbejdet i Kriminalforsorgens institutioner og i forhold til kommunerne. Statsrevisorerne skal imidlertid pege på, at det siden straffuldbyrdslovens ikrafttræden den 1. juni 2001 har været obligatorisk for Kriminalforsorgens institutioner at udarbejde handleplaner for størstedelen af klienter og indsatte - og at det ikke har været muligt at afslutte den næsten 8 år gamle beretning med et tilfredsstillende resultat. Statsrevisorerne vil derfor nøje følge resulta-

terne af Kriminalforsorgens øgede fokus på løbende evaluering af den forebyggende indsat.

Beretning 12/2010 om Kystbanen viste, at formålet med udbuddet af togtrafikken på Kystbanen langt fra var blevet indfriet. Togenes rettidighed på Kystbanen var langt fra målet, og de økonomiske resultater så negative, at DSBFirst trak sig som operatør i Sverige fra december 2011. Der var bl.a. væsentlige meromkostninger til personale og til vedligeholdelse af tog og dertil kom, at økonomistyringen i DSBFirst var yderst mangelfuld. Endvidere var DSBFirst blevet begunstiget i sin samhandel med DSB, hvilket medførte, at revisionen tog forbehold for DSB's regnskab. Spørgsmålet var, om DSB's samhandel og mellemregning med DSBFirst levede op til de særlige krav, der stilles til DSB's konkurrenceudsatte aktiviteter. DSB valgte at genåbne sit regnskab for 2010, så det tog højde for eventuelle tab på DSBFirsts trafikkontrakter og for eventuelle tilbagebetalingskrav i forbindelse med statsstøtte. DSB nedjusterede sit årsresultat med 725 mio. kr.

Statsrevisorerne bemærkninger til den fortsatte udvikling i beretningssager fra tidligere år

Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve udviklingen i flere beretningssager, som er afgivet tidligere år.

Statsrevisorerne har i år afsluttet beretning **15/2008 om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse**. Det var ved fremsættelse af lovforslag om indførelse af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer oplyst, at forslaget ville betyde kortere ventetider i det offentlige sundhedsvæsen og dermed være til gavn for alle grupper i samfundet. I forbindelse med opfølgningen på sagen i Endelig betænkning 2008 og 2009 erkendte Sundhedsministeriet imidlertid, at man til trods for forsøg på at analysere sammenhænge ikke kunne konkludere noget om ventetiderne. På ministeriets foranledning gennemførte Syddansk Universitet imidlertid en forskningsbaseret undersøgelse. På den baggrund har Statsrevisorerne nu afsluttet sagen, da det ikke har været muligt direkte at teste, i hvilken grad arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer har haft en positiv effekt på ventetiderne i det offentlige sygehusvæsen. Sagen viser, at ministerierne bør være forholdsvis præcise i oplysningerne over for Folketinget, når man med ny lovgivning forventer en given effekt.

Statsrevisorerne bemærker, at ministerierne generelt bør kunne sandsynliggøre de forventede effekter og årsags-virkningssammenhænge af ny lovgivning.

Statsrevisorerne behandlede i august 2011 den fortsatte sag vedr. **beretning 16/2008 om politireformen**. Skønt Rigspolitiet og Justitsministeriet de seneste år har arbejdet intenst med at etablere økonomistyring og mål- og resultatstyring i politiet, er der fortsat grund til alvorlig bekymring for resultatet af anstrengelserne, og det har ikke været muligt at afslutte sagen.

Desværre har der i en lang årrække været begrænset fremdrift på området. Statsrevisorerne påtalte allerede i april 2004, at justitsministeren ikke for længst havde gennemført en effektiv økonomistyring. Det skete i statsrevisorbemærkningen til **beretning 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring**, men også på baggrund af tidligere sager. I minister svaret til beretning 9/2003 mente Justitsministeriet, at Rigsrevisionen ikke i tilstrækkeligt omfang havde taget højde for, at der i november 2003 var indgået en ny flerårsaftale for politiet 2004-2006. Af fleråsaftalen fremgik bl.a., at politiets styring skulle moderniseres, og at politiet fremover skulle måles på resultater og på effekten af indsatsen. Justitsministeriet diskuterede i samme ministersvar Rigsrevisionens beretning og påpegede fx, "at der i faglitteraturen om økonomistyring og organisationsteori findes flere forskellige tilgange til, hvorledes den interne styring i en organisation bør tilrettelægges". Statsrevisorerne afsluttede den nævnte beretning 9/2003 i januar 2011 under henvisning til, at der havde været en positiv udvikling mht. Kriminalforsorgens økonomiske og faglige styring, mens den fortsatte opfølgning vedrørende politiet ville ske i forbindelse med **beretning 16/2008 om politireformen**. Denne beretning blev afgivet til **Endelig betænkning 2010** i august 2011 med følgende statsrevisorbemærkning, som Statsrevisorerne ønsker at gøre Folketinget opmærksom på:

Statsrevisorerne finder, at der er grund til bekymring, når det er rigsrevisors opfattelse, at politiet fortsat er på et indledende stadie i forhold til økonomistyring og mål- og resultatstyring.

Statsrevisorerne konstaterer, at politiet har en udfordrende opgave, som kræver stram styring, før den fulde gevinst af politireformen kan høstes.

Statsrevisorerne bekymring er ikke blevet mindre efter, at det i begyndelsen af februar 2012 kom frem, at regeringen har besluttet at stoppe udviklingen af politiets sagsbehandlingssystem, POLSAG. Systemet har været undervejs siden 2003, men en ekstern undersøgelse har nu vist, at POLSAG næppe vil kunne virke i praksis til trods for, at der er anvendt omkring 500 mio. kr. på udviklingen af systemet.

Statsrevisorerne har afsluttet 2 ældre beretninger i Endelig betænkning 2010, men ikke fordi revisionssagerne har fundet en tilfredsstillende afslutning, men fordi Rigsrevisionen har fundet det nødvendigt at genoptage nogle uløste problemstillinger i nye beretninger. Det drejer sig om uafsluttede forhold fra **beretning nr. 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring**, der blev taget op i **beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet** og om uafsluttede forhold fra **beretning 3/2005 om forsvarrets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet De Mars**, der blev taget op igen i **beretning 8/2010 om forsvarrets økonomistyring**.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at det har været nødvendigt at genoptage undersøgelsen af forhold, som ikke har kunnet afsluttes i de oprindelige beretninger – til trods for, at det er henholdsvis 8 og 6 år siden, beretningerne blev afgivet til Folketinget. De to nye beretninger er derfor blandt de beretninger, som Statsrevisorerne har valgt at gøre Folketinget opmærksom på i ovenstående gennemgang af beretninger afgivet vedrørende 2010.

Statsrevisorerne kan imidlertid også pege på 3 beretninger, som er afsluttet på tilfredsstillende vis, skønt de er af ældre dato. Det drejer sig om beretningerne:

- 8/2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet
- 10/2005 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa
- 12/2006 om tilsynet med luftfarten.

Både disse sager og genoptagelsen af sager fra ældre beretninger demonstrerer, at det kan tage lang tid at gennemføre en tilfredsstillende opfølgning på beretningerne. Sagerne demonstrerer endvidere en af styrkerne ved det danske revisionssystem: Rigsrevisionen og Statsrevisorerne afslutter først en revisionssag, når den har fundet en tilfredsstillende løsning.